

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Celoletna na-
ročnina 50.— D
mesečna 4.— „
Inozemstvo ce-
loletno 100 D.
Posamezne
tevil"računajo:
po str. 560 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglaših
beseda 50 p.

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Kaj nam pišejo naši naročniki in naš odgovor.

Spoštovana posestnica z Gorénjskega nam piše: »Sem naročena na Vaš list in ga z veseljem prebiram, pa tudi drugim ga dajem brati. Dopade se nam, ker se ne bojite zapisati resnice. Bog daj uspeh Vašemu trudu.«

Iz trboveljskih hribov smo prejeli: »Le tako naprej in dobro bo! Ne odnehati in ne omagati! Prav je tako!«

V tretjem pismu stoji: »Še premalo jih dajete! Kar se danes godi z nami, to ni prav. Mi smo Vam iz srca hvaležni za Vaše odločne in resnične besede. Good by!«

Takihi odstavkov iz številnih pisem, ki jih prejemo dan na dan, bi lahko našli na stotine in stotine. Pisma pa niso pisana z lepo, uglašeno pisavo, ampak z okorno in težko kmečko in delavsko roko. Tudi besede ne teko vedno gladko, vidi se pa, da so odkritosrčne in da prihajajo piscem iz srca. Predno se kmet ali delavec po svojem dnevnem delu pripravi do pisanja, dolgo traja, ampak kadar se pripravi, navadno ne laže. Zato so nam ravno taka pisma najlepše zadoščenje za naš trud.

Najlepše zadoščenje pa so nam ta pisma zato, ker vidimo iz njih, da smo tudi mi našli pravo pot do razuma in do srca slovenskega preprostega človeka. Zato bomo na začetni poti vztrajali tudi nadalje, in ves naš trud bo posvečen le eni veliki misli: Tudi preprostega slovenskega človeka dvigniti s poštenim poukom do one višine duševne neodvisnosti in duševne svobode, da bo mogel tudi sam s svojimi možgani razločevati kaj je prav in kaj ni prav. Jasen razum je glavni pogoj

ponosa, samozvesti in močatosti in Slovenci, tudi najbolj preprosti, morajo postati ponosni in samozvestni možje!

To pa je težka in velika naloga, ki je mi sami ne zmoremo. Pri našem delu nas morajo podpirati vsi, ki isto žele! Najbolj pa boste podprli nas in sebe s tem, da pridobite »Avtonomistu« kolikor mogoče mnogo novih naročnikov!

Kdor je prepričan, da »Avtonomist« piše pošteno, naj ne ostane le pri tem svojem prepričanju, ampak naj gre od znanca do znanca, in od prijatelja do prijatelja in naj mu svetuje, da list tudi naroči in ne samo bere — seveda, če mu je to mogoče!

Ne bojte se nikogar in ne plašite se nobenih groženj! Tudi nam groze, javno in tajno — toda mi se nismo ustrašili, ampak smo vedno zapisali brez strahu to, kar je po našem prepričanju dobro in prav. Zato se tudi Vam ni treba bati ničesar, ampak povsod nastopajte moško in samozavestno! Pokažite vsakemu, da ste dobri in poštene Slovenci, zvesti svoji veri in svojemu rodu, da ste zavedni federalisti in neustrašni republikanci, ki se nikogar ne bojte!

Pridobivajte nam torej novih naročnikov! Ne vsak enega novega, ampak deset in dvajset! Kolikor več, toliko lepši in hitrejši bo uspeh. Ne odnehati, ne omagati, ne bati se nikogar!

Najlepša priložnost je sedaj ob novem letu. Čez praznike imate čas. Ko obiskujete svoje prijatelje in znanke, ne pozabite na nas in mi ne bomo na Vas!

Osvobojenje.

Zopet enkrat je bilo te dni precej govorjenja o naši osvoboditvi. Molčali smo, ker nismo mogli govoriti o stvari, ki je ni. Ker pa je bil ta naš molk raznim Jugoslovenom v spotiko in pohujšanje, pa bodi, izpregovorimo tudi mi!

Osvoboditi koga se pravi, dati mu stanje neodvisnosti in odstrani-

ti od njega vsak vnanji pritisk. O tej definiciji osvoboditve mislim, da ne bo spora. Zato nam bodi podlaga, iz katere bomo poskusili ugotoviti, jeli smo mi Slovenci res dosegli svobodo, ali če smo jo dosegli morda vsaj v skromnem obsegu.

Res, za hip nam je vesoljni prevrat koncem vojne prinesel svobo-

Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

do. Bilo je to v zadnjih dneh oktobra 1918. l. Toda naša tragična usoda je bila, da smo si zbrali za čuvanje naše svobode hlapce — menda, ker so največ govorili o svobodi. Hlapci, prej avstrijski, potem srbski, ki niso mirovali, dokler niso naše svobode do cela zaigrali.

Zavedno zavijanje resnice je torej, če kdo trdi, da nam je morda jugoslovanstvo prineslo veljavo našega jezika, da nam je dalo slovensko uradništvo. Eno kot drugo smo si dali takoj 28. oktobra 1918 mi sami. Tedaj je bilo res nekaj časa v Sloveniji vse slovensko, v uradih, pri železnici, pri vojaštvu. Vsakdo ve, da je v tem pogledu še precej drugače, odkar je zavladalo jugoslovanstvo, da so pri vojaštvu slovensčino vrgli na cesto, da je slovenski vojak radi svojega jezika izpostavljen včasih bolj sirovim žalitvam, nego je bilo to v Avstriji, da izginjajo pri železnici slovenski napisi, da se sistematično izpodriva slovensko uradovanje pri carini, železnici, finančni upravi, pošti, da dobivamo na pošti tiskovine, ki so slovenskemu človeku nerazumljive, ker so pisane v tujem jeziku. In vsakdo ve tudi, da smo imeli res slovensko uradništvo zgolj toliko časa, dokler je imela slovenska vlada v Ljubljani besedo, da se pa prav tako sistematično vrši že takoj od časa, ko smo se Slovenci v svoji brezmejni naivnosti zaupali Belgradu, izpodirvanje slovenskega uradništva. Najprej seveda samo na mestih, ki se izplačajo, kjer je mogoča »zarada«, to je zlasti pri carini. Pridelo pa tudi druga vrsta in v Belgradu že razmotrivajo, če bi bil čas, da imenujejo za velikega župana v Ljubljani Srba...

Kar se tiče vojske, mi da bi govoril, tam sploh za slovenskega častnika kmalu ne bo mesta.

V tem oziru so sploh Srbi pravi učenci Nemcev. Tudi renegatstvo gojijo potom svojih »radikalov« na veliko, kakor nekdanji »štajercijanci«. Razlika je k večjemu ta, da so Srbi zbog svoje korumpiranosti in sirovosti veliko bolj škodljivi slovenstvu; ker izpodkopujejo njegove moralne temelje. Ne mi, jugo-

slovensko »Jutro« je svojčas napisalo krivoverstvo o neprijetni razliki med srbskim in avstrijskim carinikom...

Če pa ima slovensčina pri nas navzlic temu še nekaj veljave, to gotovo ne po srbski zaslugi. Okolnost, da izgublja slovensčina čedalje bolj na veljavi, pa menda vendar ni razlog, da se proslavlja naše »osvobojenje«.

Ali je morda slovensko vseučilišče posledica osvobojenja? Osvobojenja pač, toda našega, slovenskega. Kajti vsak ve, da se od časa, ko Srbi odločajo, kako naj se razpolaga s slovenskim denarjem, našemu vseučilišču izpodkopujejo tla, da le še hira, dokler ne bo izhiral. Ali je morda to svoboda, da hočemo Slovenci imeti svoje vseučilišče, da ga hočemo vzdrževati s svojim denarjem, da pa tega ne smemo, ker tako hočejo — Srbi?

In ali je morda to svoboda, da moramo pustiti stradati svoje uradništvo, ki ga hočemo iz svojega denarja za pošteno delo pošteno plačevati. Tisto uradništvo, ki bi bilo zadovoljno, če bi imelo tretjino toliko dohodkov, kakor jih imajo njegovi kolegi v »lačenbergarski« Avstriji, kakor jo imenuje rad »Slovenski Narod«, ta nežna zveza nesramnosti in neumnosti? In v zvezi s tem je menda to naša svoboda, da moramo prispevati mi Slovenci sami h kraljevi civilni listi okoli 50 milijonov. En milijon našega siromasnega naroda mora torej plačevati več, nego 120 milijonov bogatih Amerikancev svojemu predsedniku! Menda celo »Slov. Narod« ne verjame, da bi za tako plačo glasoval samo eden od 1000 Slovencev, če bi bili svobodni.

Grki na primer hočejo republiko in pognati svojega kralja. Niso to edini narod takih misli, kajti samo po svetovni vojni je izgubilo okoli pol stotine vladarjev po »božji milosti« svoje dobičkanosne krone. Zdi se tudi, da narodi, ki so izgubili svoje cesarje in kralje, radi tega niso prav nič nesrečni. Vsekako pa je gotovo, da 999 od tisoč Slovencev Grkom republiko prav od srca privoščijo. Toda zopet je naša

LISTEK.

28

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

„Razen moje matere ni nikogar blizu“, odgovori Gubec, gleda gospoda po strani in odpre lso. Konjenik in konj sta stopila na dvorišče. Stjepko je privezal konja za drevo in nato sedel na klop pod orehom.

„Sedi Matija,“ je rekel in razgrnil svoj plašč, pod katerim se je pokazala široka sablja in za pasom dva samokresa. Nato je sedel.

„Nočem,“ je nadaljeval Stjepko, „da bi me tukaj videli Tahovi ljudje. Zato tudi nisem mimo Susjeda prišel semkaj, ampak od druge strani.“

„Kaj zapoveduje Vaša milost?“ je vprašal Gubec.

„Prišel sem te vprašat, ali Vam je novi gospodar ljub?“

„Kdo je naš gospodar?“

„Kaj še niste občutili njegovega biča?“ je zbadljivo odvrnil Stjepko.

„Po Tahu vprašujete,“ je odvrnil Gubec, „ali čutimo njegov bič: vsekal nas je do krvi!“

„In Vi mu boste še dalje poslušni?“

„Koga naj poslušamo, kdo je po pravici naš gospodar?“

„Ali ne veš, čigava je pravica?“

„Kaj vemo mi? Mi smo kmetje. Vaša je postava in Vaše je sodišče! Videil bomo, kaj bo sodišče reklo!“

„Ne ponavlja vedno istega, Matija,“ je nestrpno zaklical mladi gospod Gregorijanec, se naslonil z lakti na koleno in se zagledal v zemljo. „Ti nisi kmet kakor drugi, ti si pameten človek. Sodnija! K vragu s sodnijo, ki je krivična!“

„Pa poskrbite gospodje vi, da bo pravična.“

„To tudi bomo. Ti si tukaj domačin in veš, kakor tukaj vsako dete, da je Stubica po pravici imetek moje tašče.“

„Vem, da je bila.“

„In da pred Bogom in svetom je. Veš tudi to, da ji jo je Tahi prav po razbojniško iztrgal.“

„Vem, da reč ni bila prav čista, ker je prišel v noči in ne ob belem dnevu.“

„Dobro. Ali vas je moja tašča uničila, ali smo vas mi, njeni zetje, zatirali?“

„Niste.“

„No vidiš, Matija, in kako je sedaj, povej sam? Povej sam! Tahi vas guli in dere, jemlje vam živino, zemljo in sedaj hoče še vaše sinove za vojsko nad Turke. Vse sem čul. Ali Vam je to prav?“

„Ni,“ odgovori Gubec mirno.

„In vi molčite?“

„Kaj pa naj? Povejte vi!“ odseka Gubec in mirno pogleda plemiča.

„Zahtevajte pravico!“

„Kdo nam jo bo dal? Zakaj vsega tega vi ne rečete banu in sodišču!“

„Smo. Pa je malo pomagalo.“

„Kakšen je ta ban, ki mu ni za pravico? Če vi gospoda nič ne opravite, kaj pa naj mi kmetje?“

„Lahko. Vas je mnogo. Imate pesti, kose, puške. Udarite!“

„Vi pa se boste pogodili s Tahom in nas pustili.“

„Priščem ti pri živem Bogu, da ne bomo. Nisem prišel samo za sebe, za svojo taščo. Tudi moj oče, podban, misli tako.“

„Tudi Vaš oče? Čast in spoštovanje mu! Pravičen gospod je, naš človek.“

„Torej vidiš, da sem prav prišel.“

„No, povejte, milostni gospod, kaj je to: ban pravi tako, podban drugo, katera je potem prava?“

„Ban je Tahov zet!“

„Res je, prav imate,“ se je Gubec bridko nasmehnil. „Tudi gospoda včasih zaide. To vedo naši hrbti in že večkrat mi je zavrela kri, saj mi kmetje vendar nismo črna živina. Toda zakaj ste prišli ravno k meni, k Matiji Gubcu, milostni gospod,“

(Dalje prih.)

svoboda ta, da srbska vlada tudi v imenu Slovencev in s slovenskimi vojaki grozi grškim republikancem.

Pognali so enega edinega slovenskega generala, vrgli so prav te dni, o času ko se je slavilo »osvojenje«, okoli 100 slovenskih uradnikov, največ invalidov, na cesto. Zato so pa mienovali okoli 100 novih srbskih generalov. Vs to menda zato, ker mora finančna uprava štediti — res pri ti logiki se mora vse upreti v najponižnejšem človeku! In svojci teh slovenskih invalidov se bodo gotovo pod temi srbskimi generali navdušeno tolkli! Tudi to je naša svoboda! In še drugo svobodo imamo, da namreč lahko plačujemo davke zato, da dobivajo srbski invalidi štirikrat večje podpore nego naši.

Slovenci smo si hoteli ustanoviti v Ljubljani svojo borzo. Že pred dvema leti! Toda nimamo je še danes, ker bi utegnili belgrajska porodica priti na ta način ob kako kupčijo in pa, seveda, ker smo svobodni!

Toda, morda poreče kak Jugosloven, saj smo demokratična država, imamo splošno in enako volilno

pravico in tako dalje in tako naprej! In v Belgradu imamo pravico, da glasujemo, kakor Srbi, za in proti.

Res to pravico imamo! In prav natančno taka je ta pravica, kot jo imajo Slovenci v Avstriji in Italiji. Toda niti Jugosloveni še nismo našli, ki bi trdili, da so italijanski Slovenci svobodni. Zakaj Italijani so stvar tako uredili, da Slovenci nimajo nobene veljave. In v Jugoslaviji so si zopet Srbi uredili volilni zakon in volitve tako, da jim je lahko vse eno, če glasujemo Slovenci zanje ali proti njim. Niti enake volilne pravice s Srbi nimajo Slovenci, zakaj po slaboznanem avstrijskem receptu so prikrojili za Srbe ugodnejša volilna okrožja.

Pač, eno svobodo smo le doživeli. To namreč, da sme mrevariti lepi naš jezik vsak Jugosloven, uradoma in neuradoma, po svoji svobodni volji. Kmalu se človek ne bo spoznal v raznih naredbah in zakonih brez temeljitga poznanja turške filologije. V tem edinem pogledu pa hočemo ostati mi Slovenci nesvobodni, pokorni sluge našega jezika.

Vodja angleške delavske stranke o današnjih problemih.

(Paralela k »jugoslovanskemu socializmu«.)

(Konec.)

Slišali smo besednika angleške delavske stranke, angleškega socializma. Nehote se sedaj vprašamo, kako misli in sodi o teh sodobnih gospodarskih problemih tzv. jugoslovanska »socialistična stranka«?

Ona ni ne za federalizem in bojda tudi ne za centralizem. Predsednik te »partije«, bivši minister V. Korač, je baš objavil v »Crvenem kalendaru« za l. 1924. članek »Ni centralizem ni federalizem«, kjer pove tudi pozitivno misel svoje stranke o tej reči. On pravi, da je »socialistični« ustavni sistem glede naše države tak-le:

»Ena vlada in en parlament za vso Jugoslavijo. Ta sistem najboljše odgovarja interesom delavskega sloja. Pri tem sistemu je nemogoča diktatura belgrajske »čaršije«, ker bi ostala ta v demokratskem parlamentu in v vladi, ki bi iz tega izšla, vedno v manjšini. Prisiljena bo k sporazumu z drugimi buržoazijami. Svojo oblast ne bo mogla utemeljiti na policijski sistem, ker lahko pride do političnih kombinacij, ki bi se obrnile proti njej. Ravno tako ne bi mogle tega učiniti pokrajinske ali separatistične buržoazije, ker bi absolutizem in policijski sistem mogel kreniti tudi proti njim. En parlament in ena vlada bi prisilila vse

naše buržoazije, da bi se krčevito držale demokratskih metod v politiki in da bi se definitivno odrekle absolutizmu in policijskemu sistemu.«

»Mi pa obenem nasprotujemo, da dobi centralna vlada vso oblast v svoje kremplje. Zato smo poleg ene vlade in enega parlamenta za široko lokalno in teritorialno samoupravo.«

Sedaj pa primerjajte izvajanja praktičnega in globokomnega Angleža s temi frazami. Zakaj vse to, kar obljublja ljudstvu g. V. Korač kot rešitev iz sedanjega vladarstva, vse to je »Vidovdanska ustava« od a do ž. In to imenujejo »jugoslovanski socializem«! Samo enkrat je bila socialistična teorija centralistična in sicer ne za eno državo, ampak za vso Evropo: v dobi utopizma St. Simonovih naslednikov. Odkar pa je socializem postal realističen, takoj imenovan »znanstven«, to je od Marxa dalje, je bil bistveno federalističen. Ta jugoslovanski »socializem« je uvela cvetka, ki bo zmrznila v slami katero je sam sproduciral. Moderni, realistični socializem pozna kot naradni socialni okvir narod. Dokaz: Rusija in vsi učeni spisi soc. piscev. Narod pa ima pravico

vladati se sam, on je suveren. Tu pa prihaja »socialist«, ki to sploh prezre, in sicer namenoma prezre. In govori o samoupravi, ko dozdevno niti ne ve, da more ona biti le notranji predmet in zadeva vsakega naroda posebej, a ne zunanja plat, ki jo kar tiho in hinavsko za takšno napravi.

Ali živi v tej državi srbski narod? — Da!

Ali živi v tej državi hrvaški narod? — Da!

Ali živi v tej državi slovenski narod? — Tudi!

Povejte sedaj odkrito in iskreno, ali so ti narodi suvereni? Ali imajo pravico odločati sami o sebi? Ali sme kdorkoli vladati nad njimi brez njihovega izrečnega dovoljenja?

Mi pravimo: »Ne!« — Tu pa prihaja »socialist«, ki vse to sploh zanika, z neko samoupravno mislijo, ki je v notranjem okvirju vsakega teh narodov samoočelne umevna reč za pravega demokrata in socialista! In prihaja on in njezovi s kleveto, da je to »socializem«. Ne, to ni socializem — to je prodan socializem!

Skoro istočasno z Mekdonaldovimi članki in Koračevim kalendarjem prihaja tudi slovenski mariborski »Socialist«, ki piše:

»Mi nismo za Vidovdansko ustavo. Mi smo predložili svoj socialistični ustavni načrt, ki bi bil zagnan res pravo samoupravo ljudstva. Ko s tem nismo prodrli, bi bili raje videli, da bi bil sprejel kak ustavni načrt, ki bi izzival manj plemenskih bojev.«

Tudi ti Koračevi trabanti govorijo o »plemenih«, ker morejo priznati narodov na južnoslovanskem ozem-

Grde besede.

V Pišecah pri Brežicah so imeli nedavno političen shod. Na tem shodu sta se spopadli dve politični stranki. Ena stran je zagovarjala avtonomistično stališče, z druge strani pa so padle te-le besede:

»Vsaj je vse eno, kam plačamo davek, ali v Belgrad ali pa v Ljubljano, samo da bi ga bilo manj!«

Mi ne vemo, komu so dali ljudje prav. Mogoče enemu, mogoče drugemu. Na vsak način pa smatramo zgoraj omenjene besede za jako grde, brez ozira na to, iz čegavih ust in od katere strani so padle, in hočemo to svoje mnenje tudi utemeljiti.

Zgodovina slovenskega naroda je jako žalostna. Vsa naša zgodovi-

lja. Tudi oni sleparijo med delavstvom in ljudstvom o neki samoupravi, zanikajo obenem svobodo naroda sploh. Obljubljajo torej zabeljene žgance brez — žgancev, sladke pomaranče — brez pomaranč. Skratka, nekaj kar je brez glavne sestavine nemogoče.

Toda pojdemo in konkretno! Pravijo, da niso bili za Vidovdansko ustavo. To je laž! V konstituenti so tvorili ti le »socialisti« zadnje, tiho Pašičevo rezervo za to ustavo, ako bi se Pašiču ponesrečilo v zadnjem hipu pridobiti za njo Turke iz južne Srbije! To je povedal nekdanji poslanec g. dr. Korun sam pred pričami! In nekdanji načelnik »socialističnega« kluba v konstituenti, g. Etbin Kristan, je izjavil: »No, saj ta ustava ni tako napačna!«

Kakšne stvarne koncesije so dobili ti centralistični »socialisti« za to »zadnje rezervo« za delavski sloj v Jugoslaviji? O tem nismo še ničesar slišali. Ali je bila to morda Etbin Kristanova služba izseljeniškega komisarja v Ameriki? Ničesar več in ničesar stvarnega za delavski razred? Socialistično misel ste profanirali bolj kot vsak buržuj, bolj kot vsak pokupljen komunist. To je vaša sramota, ki še vedno sleparite, da ste za nekakšno samoupravo, brez naroda seveda! Da bi prikriili to svojo sramoto, proglašate sedaj vsakogar, ki se temu upira za klerikalca, pošnemajoč pri tem zgled slovenskega liberalizma, ki je delal ravno tako nenačelno in je vsled tega sramotno propadel.

Oni, ki še vedno ne vidijo prave poti, naj tolikokrat preberejo vrstice voditelja resnega angleškega socializma, da jih bodo tudi razumeli. Poštene, iskrene in resnične so!

Lojze Ude:

Upor slovenskega polka v Furlaniji.

(Poglavje iz naše zgodovine.)

Vstopili so še drugi tovariši: por. V. in praporščaka B. in A., sami uporniki. Sklonili smo v temni sobi in si pripovedovali svoje dogodke. Skoro pa smo se začeli pogrezati v globine.

»Dezertacija na drugo stran in vstop v jugoslovansko legijo, to je edino smiselno in pravilno,« je govoril oni strogi sodnik, ki se je ravnokar zgražal nad slovensko plašnostjo.

»Tudi tukaj je treba ljudi pripravljati, prav med našim vojaštvom je tega treba,« je pripomnil drugi.

»Kaj pa imaš od tega! Zaprejo te, ne opraviš pa nič,« je odgovoril strogi sodnik.

Tedaj je vstopil ordonanc s poveljem, da morajo častniki oditi k svojim stotnijam.

Proti jutru smo morali oddati municijo. Nekaj smo je poskrili.

V Codroipu so se borili celo noč do jutra. Mnogo jih je padlo. Zanj je besede upornika Pavliča, ki je umiral v naročju poročnika Končana, so bile:

»Vsaj vem, zakaj umiram.«

V teh besedah pa je bila vsa slast porajajočega se spoznanja nečesa velikega, v čemer je najbrže ves smisel življenja in smrti: nujnosti borbe za priznanje človeškega dostojanstva.

A tudi v Codroipu je zmogla orožje upornikov premoč nemških polkov, Avstriji še vedno vdanih.

V Intizzu smo slišali boj. »Pametneje bi bilo, če bi tudi oni napravili tako kot mi,« smo govorili, a nismo se upali pogledati drug drugemu v oči.

Bila je najstrašnejša in najlepša noč, kar sem jih doživel. Nekaj velikega se je zgodilo, to smo čutili vsi. Ker pa smo bili brez novic iz zaledja in je bil naš položaj zelo nejasen, je bila skrb, da nas zdecimirajo ali vsaj kolovodje postrelijo, velika. Takrat je mogel čutiti človek vso odgovornost za tuje življenje, ki je prišlo v nevarnost tudi zaradi njega. Vsakdo, ki je govoril kedaj ljudem o svobodi, je moral tisto noč boriti hud boj sam s seboj. V takih trenutkih stavi namreč vest težka vprašanja, na katera je treba odgovarjati z vso resnobo:

Ali si se izpostavil kot vsakteri drugi, ali pa si stal strahopetno v ozadju in druge potiskal v prve vrste? Ali nisi česa strahopetno pri-

krival pred samim seboj in pred drugimi? Ali je bila resnična, to se pravi, globo doživljena vsaka beseda, ki si jo izgovoril? Ali je v tebi pravična upornost, ona, ki veruje v novega, v sebi silnejšega človeka, ali pa je samo nesmiselno godrnjanje?

Po odgovorih na ta vprašanja se je tisto noč delila milost miru, a dokaj okrutnega miru. V tem miru namreč ni bilo strahu ne zase, ne za druge.

»Valovi iste reke smo. Čemu naj se torej za svoje življenje bojim bolj kot za življenje drugih in čemu naj se za življenje drugih bojim tako zelo, da bi reko v njenem nujnem toku ustavljal, si je ponavljal človek.«

Vendar pa so se mnogi ljudje začeli bati. Visoko vzpeti val upora je v nekaterih slabotnejših dušah začel upadati. Šele sedaj je namreč postal položaj otipljivo jasen:

Brez jasnejših novic iz zaledja, brez novic od fronte, vsi polki naokrog mirni, mi pa premagani, na milost in nemilost izročeni sodbi avstrijskih generalov.

Ni brez pomena poizkusiti ugotoviti, kako mesto zavzema ta upor med vojnimi dogodki tistih dni.

Važen uspeh za ves potek bitke, ki se je v tistih dneh vnela ob Pia-

na sto- in stoletnega hlapčevanja in robovanja. In ta hlapčevski duh se je tako vkoreninil v ljudski duši, da se zdi, da ga ni mogoče izriniti nikdar več!

Slovenci smo živeli dolga stoletja pod Nemci in pod cesarjem. »Cesar« je bil za preprostega slovenskega človeka višek moči. Proti cesarju nastopiti — to se je zdelo slovenskemu človeku nemogoče. »Cesar« dela denar in deli denar, on ima nešteto in nepremagljivo armado, njemu se klanjajo v vsi ponižnosti sijajni knezi in v samo zlato oblečeni generali, cesar pobira davke, kolikor jih hoče, cesar pa tudi deli milosti, kolikor in kakor jih hoče — presvitli cesar je z eno besedo vsega mogočen — kdo se mu naj torej upre? Kdo se naj zoper-

vi, je bil, da smo razmehčali disciplino ene najodpornejših divizij, štirinštiridesete, in vsaj posamezne njene dele zadržali za par odločilnih dni od fronte.

Po avstrijskih in italijanskih vojnih poročilih, objavljenih v časopisu tistih dni, se je začela italijanska ofenziva ob Piavi 24. okt. z artilerijsko pripravo in s par krajevno omejenimi sunki predvsem angleških čet. Dunajsko poročilo z dne 27. okt. omenja, da se je 26. okt. zvečer začel na obeh straneh Montella velikopotezen napad antante in da se na nekaterih točkah bore že na levem bregu Piave. Boročeva spomenica, objavljena po Adriaticus-u, v tem pogledu ni čisto jasna. Splošni napad na avstrijsko fronto ob Piavi pa se je začel, kakor je razvidno iz poročil ital. gen. štaba z dne 28. okt. (»Slovenec« 30. okt.) in dunajskega vojnega poročila z dne 29. okt. šele v noči od 26. na 27. oktober.

Naš upor je torej izbruhnil, predno so se zavezniki in Italijani mogli ustaliti na levem bregu Piave, en dan pred splošnim napadom, v času, ko še nikakor ni moglo biti govora o avstrijskem porazu iz zunanjih, vojnih vzrokov.

(Dalje prih.)

stavi taki sili in moči? Pred tako silo se je treba poblešno in ponižno umakniti in — prositi milosti!

Kmetje, primite se za glavo in izprašajte svojo vest in povejte: Ali ni bilo res tako?

Da, tako je bilo! Nikdar se ni upal naš človek nad vsegamogočnostjo »cesarjevo« le dvomiti, kaj šele da bi se bil upal misliti na upor ali odpor! Im v tej veri na »cesarjevo« vsegamogočnost so nas držali vsi skupaj, posvetne oblasti, vojaške oblasti in sploh vse oblasti! Kmet se niti kihniti ni upal, če je slišal besedo »cesar«, ampak je kar kleenil na kolena!

Tudi pozneje, ko smo dobili v Avstriji parlament, ni bilo nič boljše. Ali je vedel naš kmet, kaj je parlament? Nikdar! Navadno so mu pripeljali za časa volitev iz mesta kakšnega »gospoda«, tega so ljudem tako od daleč pokazali in so jim rekli: »Vidite, tale gospod bodo Vaš poslanec, ki pojdejo na Dunaj pred cesarja za vas prosit milosti! Le tega »gospoda« izvolite, pa boste »kaj dobili«. Kolikor bolj pridni boste in zvesti, toliko več »milosti in cesarske gnade« vam bodo prinesli gospod z Dunaja od samega cesarja!

Tako so »gospodje« iz mesta govorili kmetom in tako so jih vzgajali v duhu ponižnosti in hlapčevanja in »milosti« do najnovejše dobe! Vzgajali so naše kmečke ljudi tako, kakor vzgajajo kmečki ljudje svoje sitne otroke z besedami: »Otroci, le pridni bodite, pa vam bodo botra prinesli kifle s sejmal!« Na kar se otroci pomirijo, zlezejo za peč, vtaknejo prste v usta in potrpežljivo čakajo na obljubljeni kifli.

Nesreča pa je hotela, da je leta 1914. izbruhnila svetovna vojna. Štiri leta gorja je preneslo naše ljudstvo, v petem letu pa je zapihal po celi Evropi silovita burja. »Cesarski« in kraljevski troni so se podirali kakor trhlja drva, vsegamogočni cesarji in kralji s svojimi sijajnimi knezi in zlatimi generali so bežali na vse strani sveta kot preplašeni zajci, ljudje pa so si menceali oči in se vpraševali: Ali je to res? Ali je to mogoče?

»Cesarske vsegamogočnosti« je bilo konec, ljudem pa so se začele odpirati oči in spoznali so, da so pravzaprav oni sami gospodarji tega sveta! In počasi so začeli spoznavati, da jim ni treba prav od nikoder nobene »milosti«, ampak da si oni lahko delajo svojo pravico sami, ker so tudi oni sami ljudje, ustvarjeni po božji podobi, ki niso nič slabši in nič boljši od onih, ki so jim prej gospodovali!

Tudi slovenskega kmeta in delavca je ošinil ta »prevratni«, v resnici pa človeški duh. Slovenski kmet se je začel zavedati, da je tudi on človek. In počasi, počasi se je začelo svitati tudi v kmečkih in delavskih glavih, da oni pravzaprav ne potrebujejo nobene »milosti«, ampak da si hočejo delati kot polnopravni državljani — in nikdar več »podaniki«! — svojo pravico sami! Ne »milost«, ampak pravica — tako je začelo iti od ust do ust po celi deželi!

Iz tega razpoloženja se je rodila med nami misel: **Mi hočemo biti na svoji zemlji svoji gospodarji, mi ne bomo hodili nikamor več po »milostne drobtine«, mi ne bomo več plačevali težkih tisočakov, da bi ž njimi gospodarili drugi in nam od naših tisočakov delili smrkave »zeksarje« nazaj kakor beračem ob petkih krajarje, ampak mi hočemo biti sami gospodarji svojega denarja! Proč z milostjo — sem s pravico!**

A komaj smo se začeli izkopavati iz stare hlapčevske gnilebe, pa ti pride med nas zopet emerikavec, ki pravi: **»Vsaj je vseeno, kam plačujemo davek, ali v Belgrad ali v Ljubljano, samo da bi ga bilo manj!«**

Ali to človeče ne ve, kaj se pravi plačevati davek drugam? Ali ne ve, da se to pravi: še nadalje hlapčevati?

Ali ne ve, da se pravi plačevati davek doma — davek plačevati sebi, za svoje lastne potrebe? Da se to pravi: **Biti gospod na svoji zemlji?**

Ali res tega ne ve in ne razume?

Ali mas hoče človek, ki tako grdo govori, pahnuti zopet nazaj v staro dobo »milosti« in hlapčevanja?

Kaj bi rekli vi kmetje o hlapcu, ki bi govoril tako: »Jaz sem bil hlapec in bom hlapec tudi ostal. Zato mi je vseeno, komu služim, samo da mi da jesti!« Kaj bi vi rekli takemu človeku? Da je osel! Pa ne bi bilo nič preveč rečeno!

Kaj bi pa rekli hlapcu, ki bi govoril tako: »Jaz sem bil hlapec in bom morebiti še nekaj časa. Nekaj že imam, nekaj bom pa še zaslužil, potem pa bom začel na svoje in bom svoj gospod. Spočetka sicer majhen gospod, pa vendar gospod in ne več hlapec. Če pojde dobro, bom tudi velik gospod, če pa ne pojde — za hlapca grem še vedno lahko!« — Kaj bi vi kmetje rekli o takem hlapcu? Ali mi to pameten človek?

Zato upamo, da boste tudi vi kmetje pametni in da ne boste poslušali tistih pridigarjev o »milosti«. Take ljudi, ki tako govorijo, kakor smo omenili zgoraj, naženite izpred svojih pragov v hlapčevsko barako. Za drugam niso.

vedel, da leži tudi Belgrad jako blizu meje. Na eno industrijo pa je gospod Savič pozabil. To so izdelovalci grobnih spomenikov. On naj bi dal napraviti pri Belgradu tudi centralno pokopališče za državo in vsi kamnoseki se bodo takoj preselili v Belgrad.

Ovaj Pašič in volitve na Angleškem. Pri zadnjih volitvah na Angleškem je dosedanja vladajoča stranka padla. Ostala je sicer še vedno relativno najmočnejša stranka, toda večine v parlamentu nima več. Na drugo mesto pa je stopila Delavska stranka, ki je ne smatrajo ravno za preveliko prijateljico in podpornico dosedanje francoske politike. Zato so tudi v Belgradu, kjer plavajo popolnoma v francoskih političnih vodah, bili precej presenečeni vsled izida volitev na Angleškem. Samo stari Pašič je ostal hladen. Mirno si je gladi svojo lepo sivo brado in dejal: **»...ovaj, pa može vlada, da mandate ovih muslimana ponišči, onda, ovaj, ima većinu!«**

Za Božič ljudje svojim dragim radi kaj kupijo. Z dežele bo te dni mnogo ljudi prihajalo v mesto po raznih opravkih in bodo to priložnost tudi porabili za razne nakupe. Vse tiste, ki bodo kaj kupovali, pa prosimo, da vzamejo v roke »Avtonomista« in pogledajo zadnjo stran (oglas). Pri trgovcih, ki oglašajo pri nas, bodo gotovo ravno tako dobro postreženi kot drugod, imeli pa bodo zavest, da so podprli ljudi, ki podpirajo tudi nas. To so zavedni in neustrašni trgovci in teh se držite tudi vi in jih podprite zopet s svoje strani s tem, da pri njih kupujete!

Kako naročite »Avtonomista«? Kdor se hoče naročiti na naš list, naj napiše na navadno dopisnico naslov: Uprava »Avtonomista« v Ljubljani, Breg št. 12. — Na drugo stran pa naj napiše: **Naročam »Avtonomista« za 1 leto ali pa za pol leta, za 1 mesec, kakor kdo pač želi. Potem pa natančno zapišite svoj naslov, kraj bivališča in zadnjo pošto.** — Na eni dopisnici se jih lahko naroči tudi več. — Kakor hitro prejme uprava našega lista tako dopisnico, Vam pošlje list in pošto položnico, s katero lahko naročnino poravnate na bližnji pošti brez nadaljnjih stroškov.

Ali je »Avtonomist« drag? Mi pravimo, da ni drag. Eno jajce stane danes 2 in pol dinarja, »Avtonomist« pa za cel mesec 4 dinarje. Torej komaj dva jajca, reci in piši dva jajceta za cel mesec. Ali je to drago? Po vsebini je pa vsaka številka »Avtonomista« vredna vsaj 100 dinarjev.

O političnih napakah, zagrešenih l. 1918. na Slovaškem, je napisal podpredsednik Slovaške ljud. stranke v strankinem glasilu »Slovak«-u članek, ki je vzbudil na Češkem veliko pozornost. Tam pravi, da se je zgodila v Turčanskem Sv. Martinu, kjer se je zbral l. 1918. slovaški »Narodni svet«, usodepolna napaka s tem, da se ta »Narodni svet« ni proglasil za slovaško narodno skupščino in da se takrat poleg češke vlade ni ustanovila še posebna slovaška vlada. Bile so pač vnanjepolitične težave, ki so Slovake zadrževale, da niso napravili tega odločilnega koraka. Slovaki so dalje zamudili priložnost, da bi si dali zajamčiti svoje narodne pravice na mirovni konferenci in da bi jih bili uveljavili pri sklepanju ustave. Pisatelj dalje dokazuje, da so Čehi l. 1918. »prevrat« zato tako hitro izvršili, da so mogli odvzeti Slovakom priložnost za sestavo lastne vlade. Zato je glavna naloga slovaške ljudske stranke danes, da vse te usodepolne napake popravi. Če človek to bere, se mu skoro nič čudno ne zdi, da Slovaki same sebe imenujejo »Slovence«...

Lloyd George na volilni agitaciji. Lloyd George, ki je bil skoro ves čas vojne angleški ministrski predsednik, ni samo velik državnik, ampak je tudi eden najbrezobzirnejših političnih agitatorjev. Njegova energija v tem oziru je naravnost čudovita. Pred zadnjimi volitvami je govoril včasih na en dan na 10 do 15 shodih. Kjer koli je bil naznanjen on kot govornik, se je zbralo na tisoče poslušalcev, tako da se je moral posluževati posebnega aparata za okrepitev glasu („megafona“), da so ga vsi slišali. Z

»megafonom« pa je imel enkrat nesrečo. V Lancashiru je govoril ravno o zaščitni carini in izrekel pri tem tudi ime glasovitega narodnega gospodarja Cobdena. Naenkrat je vprašal svojega poleg njega stoječega tajnika, če je bil mogoče Cobden doma iz Lancashira. Po neprevidnosti pa je izgovoril to samo tajniku namenjeno vprašanje v »megafon«, tako da so ga vsi ljudje slišali in se na glas zasmeli! Lloyd George pa se je tudi začel smejati v »megafon« in je zaklical: **»Vidite, ta megafon je ravno taka nesreča kakor zaščitna carina!«** In takoj je imel zopet vse ljudi na svoji strani.

Megla nad »Jutrom se dviga. »Jutro« z dne 7. decembra piše: **»Slovenija v finančnem oziru vrši vse dolžnosti napram državi. Da, mi smo uverjeni, da naša finančna uprava pretirava davčno sposobnost naše dežele. Vrh tega razburja narod krivična davčna praksa, zlasti pri osebni dohodnini.«** — Nedavno je bilo »Jutro« drugačnega mnenja, sedaj pa si je že »zmenčalo oči,« da bolje vidi.

(Streng geheim! Reservat! Offizier schreibt!) Po slovensko se to pravi: **»Strogo tajno! Zaupno! Častnik piše!«** — Kadar so hoteli pri vojnih sporočitih kakšni komandi kaj posebno »zaupnega«, kar ni bilo za moštvo in za navadne ljudi, so napisali »veliko skrivnost«, da je kakšnemu oficirju poginil konj ali pa, da mu je »burš« ušel v »zeleni kader«. — To smo hoteli povedati, predno vprašamo, če bo slavna pokrajinska uprava tudi zaradi zgoraj omenjenega skrajno protidržavnega, separatističnega, državnj ugled na znotraj izpodkopavačnega in državnj kredit na zunaj rušečega radičevsko-klerikalnega pisanja »Jutra« ponudila svojo »policijsko« pomoč finančni upravi kakor jo je zaradi mirne, dostojanstvene, umerjene in državotvorne pisave »Avtonomista«? — »Avtonomist« vidi skozi zid, kjer je luknja skozi.

Pozdravi. Golob na Hrvaškem. Tukajšnji slovenski delavci-proletarci pošiljamo srčne pozdrave vsem bralcem »Avtonomista«, kateremu želimo mnogo naročnikov v novem letu 1924. Kličemo: **Le tako krepko naprej. Obenem voščimo vesele Božične praznike in srečno novo leto!** Alojzij Lavrič, Ivan Lavrič, Anton Košmerlj, Alojzij Slavec, Anton Knavs, Ivan Mohar, Jakob Ruparčič, Ivan Debeljak, Anton Kordiš, Jozef Doles, Alojz Turk, Ivan Slavec. (Za voščilo se našim slovenskim trpinom v krvaških šumah v svojem in v imenu naših bralcev lepo zahvaljujemo. Živijo! Op. ur.)

Čevlji z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Ko. so priznana najboljši in najcenejši. — Dobite jih povsod. Glavna zaloga: Ljubljana, Breg št. 20, na drobno Aleksandrova cesta št. 1.

Najboljši premog, drva in oglje kupite najcenejše pri

Družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

FR. SLOVNIK LJUBLJANA, Stari trg 2.

priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufaktur Obleke po meri se točno izvršujejo.

Antikvarijat, knjigarna HINKO SEVAR Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Minka Horvat Ljubljana, Stari trg 21.

priporoča po nizkih cenah svojo zalogo damskih in žalnih klobukov.

Dnevne vesti.

Dovoz ruskega žita v Evropo. V zadnjem času so žitne cene povsod popustile, ker se na svetovnem trgu obekutno javlja ruska konkurenca. Preko Rige so izvozili v razne evropske dežele nad 80.000 ton žita na 260 parnikih. Eden glavnih odjemalcev ruskega žita je Nemčija, v najnovejšem času pa tudi že Avstrija in Češka, kar mora seveda vplivati tudi na žitne cene pri nas.

Današnji številki smo priložili položnice vsem onim cenjenim naročnikom, ki imajo za tekoče leto na naročnini še zaostanek in prosimo iste, da nam blagovolijo zaostalo naročnino v onem znesku, ki je bil že pred dvema mesecema označen na priloženih položnicah takoj odposlati. Leto gre h koncu in računi morajo biti zaključeni. Za prihodnje leto 1924 — pa priložimo položnice po praznikih.

Izseljevanje na Japonsko. Ker se obračajo mnogi na razna oblastva glede izseljevanja na Japonsko, opozarja Izseljeniški komisariat v Zagrebu, da glasbeni informacij Japonska vobče ne potrebuje delovnih mo-

či iz inozemstva. Na Japonskem je hiperprodukcija domačih ročnih delavcev, zaradi česar se kljub obnovi po nedavnem katastrofalnem potrebu niti ne iščejo niti ne morejo zaposliti inozemski delavci. Izseljevanje na Japonsko v svrhu zaslužka je brezuspešno.

Drobiž. Pod naslovom »Heitertrauriges der Woche« piše »Marburger Zeitung«: »Gospod Pašič je vse ministre opozoril, naj v državnem gospodarstvu kolikor mogoče hranijo. Dober vzgled je dal sam s tem, da si je dal nakazati dvakrat po 2 in pol milijona dinarjev iz dispozicijskega fonda. Zaradi varčnosti tudi od svojih hiš in raznih industrijskih podjetij od l. 1919. dalje ni plačal nobene davka. Tudi pri carini varčuje, ker si je dal poslati 4 vagone hišne oprave pod naslovom dvora, ker je dvor carine prost. Na ta način naj se naučijo tudi drugi ministri varčevati. — Gospod Savič, desna roka trgovskega ministra, vedno premišluje, kako bi vso jugoslovansko industrijo koncentriral okoli Belgrada. Zemljepisnih kart seveda ne pozna, sicer bi

Export „Jugoeksim“ Import

trgovska družba

Vekoslav Pelc in drugovi v Ljubljani,
Vegova ulica št. 8.

Trgovina s specerijskim, kofonijalnim, materialnim blagom, deželimi in poljskimi pridelki ter izdelki, mlevskimi izdelki, lesom in lesnimi izdelki ter manufakturo na debelo.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se je preselila iz hiše uršulinskega samostana poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na Miklošičevi c. poleg hotela Union.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka, v tekočem računu

5 1/2%

vezane za dobo pol leta

6 1/2%

in više po dogovoru.

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzaj. pos. relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se lahko naloži po poštinih položnicah.

Nova knjiga!

V Blasnikovi tiskarni je izšla knjiga:

Dr. Dragotin Lončar

Politika in zgodovina,

ki obsega na 150 straneh pet oddelkov: A. Življenjepisi (Masaryk, Krek, Mahnič, Svetec, Susteršič in Tavčar), B. Za Jugoslavijo, C. O ustavi v Jugoslaviji, D. O socializmu in komunizmu, E. O slovenski politiki (Zakaj smo izgubili Koroško in Primorsko). Slovenci kupujte in čitajte! Cena Din 30.—. Po pošti Din 30'60.

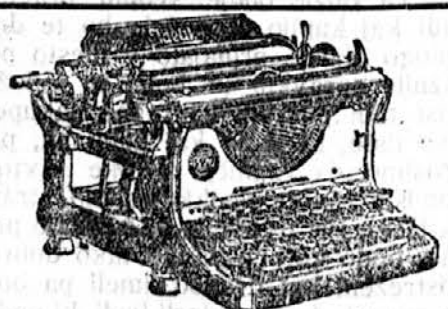
Knjigarne in prodajalci popust.

SVETLIN KREMA

prvovrstna prima vazelin za usnje v lesenih in pločevinastih škatljah in parketno voščilo, najboljši izdelki, priporoča trdka

J. Kordiš,

Ljubljana, Vegova ulica št. 2.

THE REX CO
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.

Telefon št. 268.

Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Vse pisalne, risalne in šol. potrebščine

dobite najceneje v papirni trgovini

Miroslav Bivic, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29.

Lastna knjigovoznica. — Velika zaloga šolskih zvezkov, map in blokov.

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

kleparskih in vodovodnih instalacijskih del kakor tudi za pokrivanje streh.

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Pro račun brezplačno in poštne prost. Popravila točno in po najnižji dnevni cen. Ambalaža in pločvine.

„ADMINISTRATOR“

d. z o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 28

Eskontira povzetne pošiljatve. Vnovčuje denarne terjatve. Prevzema cesije. Posreduje kupčije z denarnimi zavodi. Prevzema blago v komisijsko prodajo proti bančni garanciji. Evidenca važnih dogodkov. Agentura.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG
d. d. v LJUBLJANI, Miklošičeva c. št. 15./II.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom, za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad R 130.000.000.—

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavi: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta št. 5.

Telefon št. 367.

Vplačani kapital R 10.000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Trgovska banka d. d., Ljubljana

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica številka 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPNA BANKA)

KAPITAL IN REZERVE DIN 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice, Meža-Dravogr., Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici)